

**Quan tot Girona,
era un conte.**

Adéu, GINESTA, adéu.

Aquell any la ginesta també havia florit puntualment, amb el seu envejable groc reial, color d'origen, número 1.027 del meravellós catàleg de la marca Creació, S. A.

La tramuntana i tots els seus parents, a més de les abelles, les papallones i les colles d'excursionistes que passaven, tothom anava dient coses a les ginestes, a cau de branquilló. Teníem als nostres terrenys de màquia una ginesta molt ben informada. I culta. Perquè amb el temps la ginesta arribava a saber el significat d'una tradició, de l'essència d'un poble i moltes coses més que els seus germans de flor, com per exemple els anomenats pensaments o els geranis de pensament, no havien aconseguit mai de pensar. Es ben bé que el nom no sempre fa la cosa.

El primer garbí de finals de maig va portar una notícia insòlita als marges de les ginestes.

— Escolteu-me, ginestes —va posar-se seriosa una ginesta-àvia— la nostra florida d'enguany potser no servirà per res. He sentit dir que el 5 de juny, diada de Corpus Christi, ja no serà festa.

Una ginesta jove, que encara no apreciava les profunditats de les olors, va preguntar què era això dels dos noms llatins, pol·linitzats amb majúscula. Una ginesta més feta, que tenia algun coneixement de lingüística li va poder aclarir. Sempre va bé el domini de la llengua: pot salvar una situació:

— No t'estranyis dels dos noms llatins. Després de tot, també nosaltres els portem: «spartium junceum». Del que es dol la ginesta-àvia és que no sigui festa.

Sí que se'n dolien totes les ginestes, a jutjar per les mates de comentari: diversos que varen anar dient.

— Com quedem? No se'ns havia dit, tot el nostre cicle vital, que «de tard o de lluny, Corpus pel juny»?

— Segur que és un malentès. El garbí, la tramuntana, el mestral, o el que us hagi donat la notícia ha entès la A per la B. Sempre han d'anar esbojarrats, aquests ventots! Que rentells han de dir la veritat, si mai no l'han dita! Només saben bufar les orelles, dic els sèpals!

— Deixeu-vos de rumors —ara volia intercedir una ginesta pacifista—. No hi penseu tant, que tot arribarà, si és que ha d'arribar. Va joves, creieu-me, més pistils!

I fins una ginesta molt decidida, evidentment d'un grup de ginestistes, s'engrescava pel camí del proselitisme més ardent:

— Ara és l'hora, ginestes! La nostra condició no pot ser menyspreada pels que prenen decisions sense comptar amb nosaltres, les ginestes! No permetem més la nostra cossificació ni el nostre oblit!

Era una vertadera muntanya de contrastes d'opinions. Cridava molt l'atenció aquella branca de ginesta que no havia entrat mai a missa i ara és veia amb prou capacitat jurídica-vegetal per opinar així:

per
Jordi DALMAU

— No és un inconvenient, això de treure del calendari una festa de precepte? Sembla que algú vulgui jugar amb la consciència de la gent senzilla: aquest any no serà festa, però l'any vinent potser sí. «ja ho veurem si hi té cabuda». A mi no m'agrada gens aquesta olor.

Efectivament, no anava pas mal arrelada aquella ginesta.

Alguns bisbes del país ja duïen, mig amagada a sota de l'anell episcopal una margarida. Era romànica, això sí; no hi havia, doncs, res a dir. Era un objecte molt útil per practicar un clàssic joc davant del calendari de festes: «Es festa, no és festa, és festa, no és festa...» Probablement diverses vegades al llarg de l'any s'hauria d'utilitzar.

Cada dia a trenc d'alba les ginestes ja tornaven a començar amb les seves cabòries. Quan a mitjà venia el xibarrí de les abelles el to general pujava molt.

— Algú ha badat. La gent tenia abans un concepte molt ferm de les festes fonamentals —pregonava una ginesta considerada experta en cultura popular— i no ho dic pas, únicament, pel costat religiós, no. El Corpus era molt més. Havia estat una mobilització popular. Ara em sembla que s'està deteriorant la identitat popular. Que n'és de fàcil fer trencadissa. Les celebracions no són substituïdes.

— Sí que t'enfiles, tu! Doncs jo trobo, en canvi, que la gent torna a les fonts. Ai!! ai!! deixa'm!!

— Què et passa, ara?

— No, res, aquesta abella que m'ha picat massa fort, potser tenia por del que vull dir.

— Dignes, dignes, i engega les abelles a l'exam.

— Volia dir que en un temps reulat la gent tenia tarjeta de racionament: el carbó d'alzina, el sucre, el pa, tot era racionat. Ara ja hi tornen: racionaran les festes.

— Si algú no reivindica pas les festes, la gent està ben arreglada.

— Diràs «estem»! — va tallar una altra ginesta—. Sense Corpus ja em direu de què servim!

Una altra li va donar més raó, encara. Tot girant-se en direcció a Blanes esclamà:

— No t'hi cansis, avi Ruyra, no cal que diguis més allò de «Per glorificar l'augusta festa, dels uns balcons als altres s'enteixina l'iris fin-

gint-se cintes de paper, mentre que el sol que a poc a poc declina, tornant son or en pluja de ginesta, s'estén, com gran catifa pel carrer». Ara ja no és festa, el dia de Corpus. Endreça't, estimat Joaquim, endreça't!

No em varen saber dir mai si foren les ginestes de les dreces del Polvorí, les de la font d'en Lliure o les de can Mascort, però el cas és que unes quantes de les ginestes més progressistes varen tenir prou saba per a promoure un debat. Ja no era pas una qüestió de vellesa o de joventut, de més groc o menys groc, ni de contaminació o de netedat. S'anava a debatre l'essència d'una classe vegetal, la seva mateixa supervivència. Quina lliçó de fermesa! I quina noció més clara de la identitat, de la raó d'existir! El debat fou llarg. Es perllongà diverses jornades, sempre a l'hora més quieta de la posta del sol, quan el regne animal començava a deixar en pau a les ginestes, i els camins excursionistes del santuari dels Angels entraven en el silenci, amb olor de pineda assolellada. Per més que pregunto els diumengers que hi passen cremant gasolina mai no he pogut conèixer cap a quin quilòmetre va ser, el lloc exacte on va tenir lloc el debat de les ginestes. Es més: molta gent m'ha dit que no sap res i que el temps que som és millor d'ignorar moltes coses.

Però estic segur que el debat va ser important. Cal jutjar, a vegades, les coses pels seus fruits visibles, per les seves conseqüències. I això sí que m'ho han assegurat: al final d'aquell debat, una ginesta —aquella que li agradava la lingüística— va redactar una comunicació adreçant-la a l'Enciclopèdia del País. El comunicat deia així:

«Ginesta. — Arbust amb aspecte de jonc i flors grogues i oloroses que havien contribuït a subratllar la festa del Corpus. Menystinguda aquella diada, fet que esdevingué per diversos motius, la ginesta, com a classe, decidí degradar-se i es convertí en ginestell. El ginestell, dit «genista cinerea» en llatí, es fa servir a pagès per a desempatar els conills, quan ho necessiten».

Així va ser com es va perdre la mena de la ginesta, la «spartium junceum», i va passar a ser de més utilitat en la grisa, enfeïnada i poc humanitzada societat de consum, que així era anomenat l'estil de viure d'aquella època».